

[Intern – Lia]

Onderzoek naar antistoffen coronavirus bij medewerkers geeft aanleiding om ons beleid aan te passen

De periode van corona-uitbraken in Nederland heeft bij iedereen veel teweeggebracht. Zonder af te willen doen aan de angst en onzekerheid bij alle collega's van Land van Horne, was de corona-uitbraak bij zorgcentrum Mariënburcht in Budel extra bijzonder. Vooral omdat in Mariënburcht cliënten op alle afdelingen besmet zijn geraakt en ook veel medewerkers ziek zijn geweest en enkele nog zijn. Land van Horne heeft een onderzoek uitgevoerd om te kijken of een antistof test de angst en ongerustheid bij medewerkers van Mariënburcht vermindert. De eerste resultaten van het onderzoek geven aanleiding om ons infectiepreventiebeleid aan te passen.

Tijdens bijeenkomsten met medewerkers van Mariënburcht werd diverse keren de wens uitgesproken voor een antistof test waarmee je vaststelt of je besmet bent geweest met het coronavirus. De uitkomsten van een dergelijk antistoffenonderzoek kan mogelijk angst en ongerustheid bij medewerkers wegnemen maar ons ook helpen bij ons beleid. Daarom hebben wij besloten om in samenwerking met de Universiteit Maastricht en de arts-microbiologen van Stichting PAMM (regionaal centrum voor infectieziekten en pathologie in Zuidoost-Brabant), een test op antistoffen aan te bieden aan alle medewerkers van Mariënburcht en te onderzoeken of de uitslag van een antistof test daadwerkelijk invloed heeft op de gemoedstoestand van de medewerkers.

Verloop onderzoek

Eind mei is het onderzoek bij de medewerkers gestart. In totaal hebben 240 medewerkers van zorgcentrum Mariënburcht deelgenomen aan het onderzoek. De antistof test geeft met hoge waarschijnlijkheid aan of iemand besmet is geweest met het coronavirus. De test geeft overigens geen uitsluitsel over de mate van immuniteit. De collega's die aan het onderzoek hebben deelgenomen zijn in juni getest en hebben allemaal hun individuele testuitslag teruggekoppeld gekregen. Ook zijn de medewerkers begin juli via een teamsvergadering geïnformeerd over de eerste resultaten van het onderzoek.

Testuitslag geeft enige gemoedsrust

De eerste resultaten van het onderzoek geven aan dat het aanbieden van een test op antistoffen zowel voor de positief als negatief geteste medewerkers enige gemoedsrust geeft, maar dat de test alleen niet genoeg is om tegemoet te komen aan wat er bij de medewerkers leeft. Als onderdeel van het onderzoek zijn ook in vertrouwelijke setting verdiepende gesprekken met groepen medewerkers gevoerd. De resultaten hiervan worden momenteel uitgewerkt en in een later stadium gepubliceerd.

Andere resultaten

Wat tot nu toe ook uit het onderzoek naar voren is gekomen, is dat opmerkelijk veel geteste medewerkers antistoffen blijken te hebben en dus een besmetting met het coronavirus hebben doorgemaakt. In de infographic (zie bijlage) zie je dat 39 % van de collega's van het gehele zorgcentrum antistoffen bleek te hebben.

Met name zorgmedewerkers die werkten op de woongroepen waar mensen met dementie wonen blijken besmet te zijn geraakt, namelijk 71%. Een andere opmerkelijke uitkomst is dat van alle positief geteste medewerkers 19% aangaf geen klachten te hebben gehad en dus ook geen besef hadden dat zij corona hebben doorgemaakt.

Bij deze uitkomsten is het van belang om te realiseren dat bij zorglocatie Mariënburcht een grote uitbraak van corona onder onze cliënten is geweest. Testen bij medewerkers van een andere

zorglocatie van Land van Horne waar geen corona uitbraak is geweest, laten het landelijke besmettingsbeeld zien.

Inzichten en beleidswijzigingen

Het hoge aantal besmettingen uit het onderzoek vroeg om een nadere analyse van de situatie. Dat heeft uiteindelijk geleid tot de volgende inzichten en daarmee ook veranderingen in ons coronabeleid:

- Eerder inzetten van preventief gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's), met name op een afdeling voor mensen met dementie.*

We hebben tijdens de eerste uitbraak de richtlijnen van het RIVM gevolgd waarin o.a. werd afgeraden om PBM's preventief in te zetten. Inmiddels geven de richtlijnen ons nu meer mogelijkheden om naar eigen inzichten te handelen en zitten wij gelukkig nu ook niet meer in een situatie van dreigende tekorten van PBM's.

Aangezien uit het onderzoek blijkt dat veel medewerkers zonder klachten toch een besmetting hebben doorgemaakt, zullen wij in bepaalde omstandigheden medewerkers wel preventief met PBM's laten werken. Bijvoorbeeld als de besmettingsgraad in de directe omgeving van de locatie toeneemt. Ook vragen wij in bepaalde gevallen bezoekers om uit voorzorg mondkapjes te dragen. Naast het feit dat wij hiermee de cliënten beter beschermen, draagt het preventief gebruik, met name op de dementie afdelingen, bij aan de veiligheid van onze zorgmedewerkers. Cliënten met dementie kunnen immers vaak niet aangeven dat zij klachten hebben, zijn moeilijk te instrueren en te isoleren en vertonen vaak dwaalgedrag waarbij zij de 1,5 meter afstand tot elkaar en de medewerkers niet in acht nemen.
- Laagdrempelig testen van cliënten en medewerkers, ook als zij geen klachten hebben.*

De testmogelijkheden zijn op dit moment groter dan tijdens de eerste uitbraak waardoor we nu in staat zijn om medewerkers snel te laten testen. Het testen van medewerkers zien wij ook als integraal onderdeel van ons infectiepreventiebeleid en wij hebben het proces dan ook zo ingericht, dat wij zonder tussenkomst van derden kunnen besluiten om medewerkers, of groepen van medewerkers te laten testen. Ook wanneer zij geen klachten hebben. De terugkoppeling van de uitslagen gaat zowel naar de individuele medewerkers, als geanonimiseerd naar onze specialisten oudergeneeskunde om snel en accuraat te kunnen handelen in geval een uitbraak dreigt te ontstaan.
- Scherp monitoren van de besmettingscijfers in de directe omgeving van onze (woon)zorglocaties.*

Ten tijde van de uitbraak in Mariënburcht bleek de besmettingsgraad in de gemeente Cranendonck uitzonderlijk hoog ten opzichte van de rest van Nederland. Dat zien we duidelijk terug in de RIVM statistieken (zie bijlage). We houden daarom vanaf nu ook goed de besmettingsgraad van de directe omgeving van onze (woon) zorglocaties in de gaten. Dit stelt ons in staat om op de verschillende locaties snel preventieve maatregelen te treffen. Denk hierbij aan het preventief inzetten van PBM's, het testen van medewerkers en cliënten en het aanpassen van het bezoekersbeleid.

Ook hier zullen wij extra alert zijn bij de dementie-afdelingen. Deze groep blijkt extra kwetsbaar als de besmettingsgraad in de omgeving van een locatie toeneemt. Er zijn immers veel bezoekers en medewerkers die wonen in de omgeving van de woonzorglocatie,

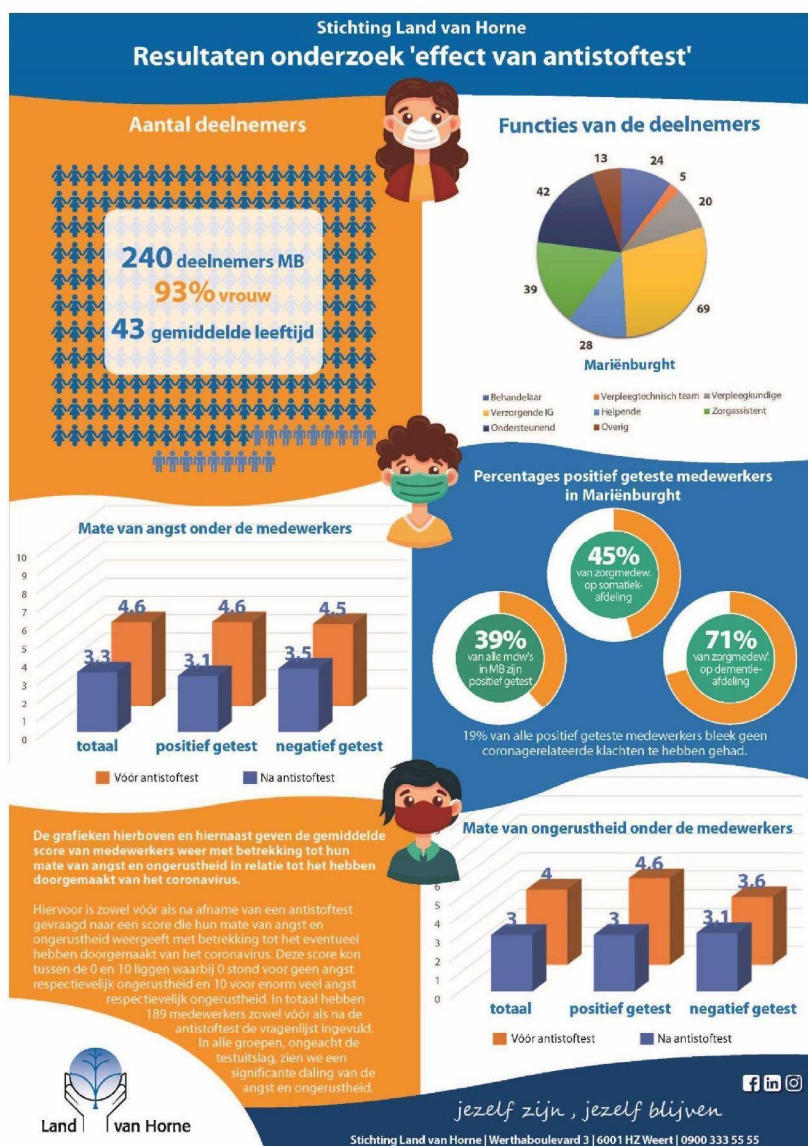
waardoor de kans groter is dat het virus naar binnen wordt gebracht. De uitkomsten van het onderzoek laten zien dat bij opleving van het aantal besmettingen in de omgeving ook de kwetsbaarheid van onze zorgmedewerkers toeneemt. Wat ons betreft ook iets wat in het publieke debat niet onvermeld mag blijven. Enkele collega's van ons zijn nog steeds herstellende van de infectie en het is goed als er maatschappelijke bewustwording is van het risico dat zorgmedewerkers lopen bij een opleving van het virus in Nederland.

Met de kennis van nu

Door het onderzoek en de verdere analyse zijn wij er ons nog meer van bewust dat zowel onze cliënten als onze medewerkers kwetsbare groepen zijn in de coronacrisis. We hebben tijdens de eerste uitbraken gehandeld met de kennis en beschikbare middelen van toen. Met de kennis van nu bereiden we ons voor op een mogelijke tweede golf en daar horen bovenstaande beleidswijzingen bij. Het beleid is inmiddels ingevoerd en de komende week zullen wij hier ook nog met teamleiders en coördinatoren over in gesprek gaan.

Steven Han

Bijlage infographic

Bijlage RIVM statistieken

RIVM geregistreerde Covid-19 per gemeente omcirkeld gemeente Cranendonk (o.a. Budel)

